

Територіальна угода

про регулювання основних соціально-економічних принципів та трудових відносин на 2017-2020 роки між органами влади – Чернігівською обласною державною адміністрацією, Чернігівською обласною радою, роботодавцями та підприємцями – Обласним об'єднанням організацій роботодавців, Спільним представницьким органом сторони роботодавців Чернігівської області та профспілками – Спільним представницьким органом репрезентативних профспілок на територіальному рівні

ТЕРИТОРІАЛЬНА УГОДА про регулювання основних соціально-економічних принципів та трудових відносин на 2017-2020 роки

Загальні положення

Територіальна угода про регулювання основних соціально-економічних принципів та трудових відносин (далі – Угода) укладена відповідно до законів України „Про колективні договори і угоди”, „Про соціальний діалог в Україні” між органами влади, в особі Чернігівської обласної державної адміністрації та Чернігівської обласної ради (далі – органи влади), Обласним об’єднанням організацій роботодавців, Спільним представницьким органом сторони роботодавців Чернігівської області (далі – роботодавці) та об’єднаннями професійних спілок, в особі Спільного представницького органу репрезентативних профспілок на територіальному рівні (далі – профспілки), з метою координації зусиль, спрямованих на вирішення актуальних питань життєдіяльності області, а саме, підвищення конкурентноздатності місцевих виробників, сприяння зростанню зайнятості та рівня життя населення, забезпечення економічного та соціального розвитку на принципах взаємоповаги сторін соціального діалогу.

Угода є обласним нормативним актом, який визначає узгоджені норми діяльності Сторін у сфері забезпечення соціально-економічних гарантій для працівників та роботодавців, а також регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин між працівниками та роботодавцями на обласному рівні.

Узгоджені Сторонами норми, домовленості, зобов’язання є обов’язковими для виконання. Положення Угоди діють безпосередньо й розповсюджуються на суб’єкти діяльності, управління та господарювання, які перебувають у сфері дії Сторін, що уклали Угоду.

Норми Угоди враховують ефективне впровадження Конвенцій МОП, ратифікованих Україною, щодо соціальних прав і гарантій працюючих, містять не нижчі за відповідні зобов’язання Генеральної угоди й вітчизняні законодавчі акти та є обов’язковими для використання на виробничому рівні під час укладання колективних договорів.

Сторони керуватимуться принципами недопущення дискримінації у сфері трудових відносин за ознаками статі, раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, етнічного, соціального походження, віку, стану здоров’я, підозри чи наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та майнового стану, сімейних обов’язків, членства у професійній спілці чи іншому об’єднанні громадян, громадській спілці а також за іншими ознаками, не пов’язаними з характером роботи або умовами її виконання.

Угода набирає чинності з дати її підписання і діє до укладення нової. У період дії Угоди Сторони можуть, за взаємною домовленістю, внести до неї зміни і доповнення в установленому порядку. Хід виконання Угоди

розглядається раз на півроку територіальною тристоронньою соціально-економічною радою.

При проведенні структурної перебудови економіки області, реорганізації окремих підприємств, повноваження та обов'язки щодо виконання норм Угоди переходять до правонаступника.

Сторони домовились під час дії Угоди здійснювати заходи щодо попередження колективних трудових спорів (конфліктів), а у разі їх виникнення, вживає заходи до їх розв'язання відповідно до чинного законодавства.

Сторони створюють умови для інформаційного доступу до норм, положень і зобов'язань цієї Угоди.

РОЗДІЛ І. РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ВИРОБНИЧИХ ВІДНОСИН

1. Сприяння економічному і соціальному розвитку області

Спільні зобов'язання:

1.1. Застосовувати комплексні підходи щодо формування проєктів перспективних програм соціально-економічного розвитку області, спрямованих на вирішення актуальних питань життєдіяльності.

1.2. Забезпечувати організацію роботи з виконання показників за доходами у запланованих обсягах, використовуючи наявні резерви збільшення доходів і розширення існуючої бази оподаткування.

1.3. Сприяти концентрації фінансових ресурсів та міжнародної технічної допомоги на розв'язання пріоритетних завдань економічного і соціального розвитку області.

1.4. Сприяти зміцненню рівня інвестиційної привабливості та інноваційної спроможності потенціалу економіки області, збільшенню обсягів інвестицій в реальний сектор економіки шляхом активного залучення усіх джерел фінансування, підвищенню ефективності їх використання для досягнення стабільного соціально-економічного розвитку. Вживати заходів щодо залучення інвестицій для оновлення і модернізації основних засобів виробництва, впровадження сучасних технологій у сільському господарстві та промислового комплексу.

1.5. Забезпечити активізацію заходів щодо впровадження енергозберігаючих заходів, енергоефективних та новітніх технологій із застосуванням альтернативної енергетики в усіх галузях та сферах діяльності, що сприятиме розвитку економічного потенціалу області.

1.6. Сприяти створенню життєздатного і швидкозростаючого сектора малого та середнього бізнесу в області для забезпечення сталого економічного розвитку та доповнення до діяльності існуючих промислових об'єктів.

Створювати умови для прозорого, конкурентного середовища, в якому всі учасники ринку повинні діяти в однакових умовах.

Контролювати в межах повноважень, в т. ч. через державні інституції, та впливати на діяльність монополій на ринку енергоресурсів, природних ресурсів для забезпечення швидкого розвитку бізнес-середовища.

1.7. Забезпечувати розробку та неухильне виконання плану заходів щодо наповнення місцевих бюджетів, вишукування додаткових джерел надходжень до них, дотримання режиму ефективного використання бюджетних коштів та бюджетної дисципліни.

Зобов'язання органів влади:

1.8. Створювати на засадах загальнодержавної економічної політики умови для розробки, обговорення, внесення пропозицій до середньострокових довгострокових та щорічних програм соціально-економічного розвитку і бюджетів області та представляти їх на затвердження обласною Радою народних депутатів.

1.9. В рамках забезпечення державної політики в сфері економіки сприяти підвищенню конкурентоспроможності промисловості та посиленню інноваційної спрямованості її розвитку, підвищенню рівня життя населення.

1.10. Спрямувати територіальну промислову політику на підтримку й розвиток вітчизняного виробництва, формування конкурентоспроможного промислового продукту, створення умов для переорієнтації на стратегію сталого економічного зростання, сприяти пошуку резервів для забезпечення довгострокового кредитування товаровиробників.

1.11. Забезпечити щорічне зростання обсягів промислового виробництва, продуктивності праці, фінансової стабілізації підприємств області, ефективний розвиток продуктивних сил.

1.12. Здійснення за підтримки держави заходів щодо відновлення виробництва та запобігання можливому банкрутству підприємств, які мають стратегічне значення для держави.

1.13. Сприяти підвищенню конкурентоспроможності промисловості та посиленню інноваційної спрямованості її розвитку, підвищенню технічного рівня підприємств, впровадженню сучасного обладнання, прогресивних технологій.

1.14. Сприяти розвитку сфери малого бізнесу шляхом ініціювання впорядкування нормативно-правового регулювання підприємницької діяльності, реалізації державної регуляторної політики, формування фінансово-кредитної, консультативної та інформаційної підтримки підприємництва.

1.15. Проводити аналіз показників соціально-економічного розвитку області та стан їх виконання.

1.16. Забезпечувати реалізацію заходів, направлених на боротьбу зі злочинністю, викриття економічних злочинів та протидії хабарництву і корупції.

1.17. Сприяти підвищенню ефективності управління житлово-комунальним господарством, забезпеченню беззбиткового функціонування підприємств галузі, поліпшенню утримання житлового фонду, формуванню в населених пунктах повноцінного життєвого простору, створенню умов для реалізації прав громадян на житло.

1.18. Посилювати взаємодію з органами місцевого самоврядування з питань надання житлово-комунальних послуг та регулювання цін/тарифів у межах своїх повноважень.

1.19. Надавати підприємствам прозору та кваліфіковану допомогу у розробці інвестиційних проектів, бізнес-планів.

1.20. Забезпечити проведення постійної роботи на території області серед громадських організацій, суб'єктів господарювання, органів місцевого самоврядування щодо залучення їх до участі у проектах міжнародної технічної допомоги та поглиблення співробітництва з міжнародними організаціями.

1.21. Створювати умови для легалізації трудових відносин та збільшення економічної активності населення, сталого скорочення нелегальної (тіньової) зайнятості населення. Запроваджувати заходи, направлені на підвищення престижності праці.

1.22. Здійснювати контроль цін/тарифів на житлово-комунальні послуги та моніторинг стану розрахунків за них.

Зобов'язання роботодавців:

1.23. Запроваджувати структурну перебудову виробництва на інноваційній основі у напрямку реалізації високоефективних інвестиційних проектів.

1.24. У взаємодії з органами влади вивчати потреби споживчого ринку області у товарах та послугах, розширювати та реалізовувати асортимент випуску та насичення ринку конкурентноспроможними товарами місцевого виробництва.

1.25. Не допускати необґрунтованого завищення цін на продукцію та послуги підприємств області.

1.26. Залучати представників профспілок до підготовки рішень стосовно розроблення та внесення змін до статутів підприємств.

1.27. Запроваджувати соціальну відповідальність ведення бізнесу, створювати мотивацію працівників до продуктивної праці.

1.28. Дотримуватися принципів здорової конкуренції у веденні бізнесу з урахуванням збереження навколишнього середовища, запобігати забрудненню об'єктів довкілля, впроваджувати енергозберігаючі заходи.

Зобов'язання профспілок:

1.29. Вносити пропозиції органам влади та сприяти реалізації програмних документів економічного і соціального розвитку області.

1.30. Передбачати в програмах навчання профспілкового активу основи фінансової грамотності, законодавства про працю.

Сприяти участі працівників у заходах з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, що здійснюється роботодавцями.

1.31. Сприяти зміцненню виробничої, трудової дисципліни та культури праці.

1.32. Здійснювати громадський контроль за дотриманням роботодавцями області чинного законодавства у сфері соціально-економічних відносин.

2. Підвищення рівня ефективності виробництва та конкурентоздатності

Спільні зобов'язання:

2.1. Забезпечувати розвиток високопродуктивного конкурентноспроможного промислового комплексу, здатного за сучасних умов розв'язувати основні завдання, що передбачені обласною програмою соціально-економічного розвитку на відповідний період.

2.2. Сприяти організації та проведенню робіт по впровадженню енергозберігаючих технологій і заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів, зменшення енергоємності виробництва з залученням наукових та дослідницьких установ.

2.3. Розглядати гострі проблемні питання щодо розвитку економіки області, підприємств окремих галузей на робочих нарадах в обласній державній адміністрації за участю представників профспілок та роботодавців. Вносити пропозиції для вжиття на державному рівні заходів щодо покращання становища області.

2.4. Сприяти впровадженню інноваційної моделі розвитку у виробничу діяльність суб'єктів господарювання з метою збільшення обсягів виробництва та завантаження потужностей, створювати умови для співпраці підприємств, які можуть підтримувати обороноздатність країни з ДК «Укроборонпром».

2.5. Сприяти організаційному забезпеченню щодо участі підприємств, установ та організацій, їх науково-технічних розробок і проектів в обласних та державних конкурсах, форумах, презентаціях.

2.6. Брати участь в організації виставково-презентаційних заходів із залученням підприємств області та потенційних інвесторів, в т.ч. і в національних та міжнародних виставках і конкурсах.

2.7. Сприяти розвитку виробництва екологічно чистих продуктів харчування та органічного землеробства з просуванням його на зовнішній ринок.

Зобов'язання органів влади:

2.8. Сприяти нарощуванню інвестиційних ресурсів, активізації роботи з вітчизняними та іноземними інвесторами у напрямку реалізації перспективних високоефективних інвестиційних проєктів.

2.9. Забезпечувати проведення головними розпорядниками бюджетних коштів закупівлі товарів, робіт і послуг на тендерних засадах.

2.10. Сприяти підвищенню конкурентоспроможності продукції місцевих товаровиробників та активізації її просування на внутрішній та зовнішні ринки.

2.11. Передбачати реалізацію заходів, що сприяють сталому розвитку бізнесу в області, організації виробництва в розрізі галузей промисловості, сільського господарства, транспорту та економічних зв'язків між ними при розробці відповідних програм економічного і соціального розвитку області на відповідні роки.

2.12. Оперативно реагувати на погіршення результатів господарської діяльності суб'єктів господарювання.

Зобов'язання роботодавців:

2.13. Брати участь в розробці і реалізації програм стабілізації і розвитку підприємств області, сприяти підвищенню завантаженості потужностей підприємств, пошуку шляхів впровадження інвестиційних проєктів, в тому числі іноземних. Сприяти нарощуванню обсягів виробництва споживчих товарів та послуг, просуванню їх на зовнішні ринки.

2.14. Дотримуватися підприємствами норм чинного законодавства у сфері господарської діяльності, виконання зобов'язань перед бюджетом та державними позабюджетними фондами, стандартів виробленої продукції, технічних умов виробництва.

2.15. Попереджувати зловживання монопольним статусом, виникнення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності у сфері господарських відносин. Сприяти створенню конструктивного ділового клімату, забезпеченню відносин взаємної відповідальності у бізнесі.

2.16. Брати участь у розробках і впровадженні альтернативних джерел енергозабезпечення та енергозберігаючих технологій на виробництві.

2.17. Брати участь в обговоренні сторонами соціального діалогу завдань щодо створення оптового ринку сільськогосподарської продукції із збалансованою інфраструктурою, найбільш сприятливих умов ціноутворення, захисту від фінансових ризиків. Вносити рекомендації щодо шляхів формування розумних цін.

2.18. Залучати у порядку, визначеному законодавством та статутами підприємств, представників профспілкових організацій до роботи в органах управління суб'єктів господарювання.

2.19. Вживати заходів щодо сприяння у прискоренні оновлення основних засобів з метою підвищення конкурентоспроможності підприємств, створення

сучасних робочих місць та залучення інвестицій шляхом використання існуючих джерел інвестиційних ресурсів.

2.20. Брати активну участь у розробках заходів щодо підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів безпосередньо на виробництвах, ліцензованих закладах, поширювати відповідні знання та досвід з метою збереження трудового потенціалу.

Зобов'язання профспілок:

2.21. Сприяти залученню виборних профспілкових органів до управління виробництвом, вирішення проблем його ефективності та підвищення конкурентоспроможності виробленої продукції, зростання продуктивності праці, зміцнення виробничої та трудової дисципліни.

2.22. Здійснювати громадський контроль за дотриманням роботодавцями чинного законодавства у сфері соціально-економічних відносин, в тому числі забезпечення прав та гарантій діяльності профспілкових організацій.

2.23. Сприяти запровадженню суб'єктами господарювання міжнародних стандартів ведення соціально-відповідального бізнесу.

3. Захист прав працівників у процесі реструктуризації, змін в управлінні та форм власності

Спільні зобов'язання:

3.1. Проводити спільні консультації для необхідності приватизації підприємств, що відносяться до стратегічних та містоутворюючих з метою запобігання негативним соціально-економічним наслідкам.

3.2. Розглядати плани проведення санації збиткових підприємств в частині регулювання соціально-трудова відносин.

3.3. Здійснювати консолідований контроль за процесом реалізації майна підприємств-банкрутів із першочерговим забезпеченням виплати заробітної плати та інших соціальних гарантій вивільненим працівникам.

3.4. Письмово повідомляти відповідні організації профспілок не пізніше, ніж за три місяці до намічуваних звільнень у зв'язку з ліквідацією, реорганізацією підприємств, установ та організацій, скороченням чисельності або штату працівників більш ніж на 10 % про причини наступних звільнень, кількість і категорії працівників, яких це може стосуватися, терміни проведення звільнень з економічним і правовим обґрунтуванням та заходами по забезпеченню зайнятості вивільнених працівників. Попередження про наступне вивільнення здійснювати після внесення змін до структури та штатного розпису.

Зобов'язання органів влади:

3.5. Здійснювати передачу в комунальну власність відомчих об'єктів соціально-культурної сфери з урахуванням пропозицій відповідних профспілок та за умови визначення джерел фінансування на утримання цих об'єктів.

3.6. Сприяти збереженню об'єктів соціально-культурного призначення, які фінансуються з обласного бюджету, не допускати їх необґрунтованої ліквідації.

3.7. Запобігати виникненню соціальної напруги та сприяти конструктивному вирішенню трудових конфліктів у ході приватизації, санації, реструктуризації та банкрутства підприємств, а також в інших випадках, пов'язаних з обмеженням законних прав та інтересів працівників. У разі невідворотності масових вивільнень розробляти спільні заходи щодо сприяння ефективній зайнятості працівників, які підлягають вивільненню.

Зобов'язання роботодавців:

3.8. Створювати умови для конструктивного розв'язання суперечливих питань при проведенні реструктуризації, закритті та визнанні банкрутами підприємств, при цьому забезпечити виконання заходів соціального захисту працівників в межах діючого законодавства.

3.9. Проводити комплексні заходи з фінансового оздоровлення підприємств-боржників та підвищення їх платоспроможності.

3.10. Надавати профспілковим організаціям на безоплатній основі інформацію про виконання покупцями державного майна зобов'язань за договорами його купівлі-продажу (фіксованими умовами конкурсів), стосовно забезпечення зайнятості, оплати праці, збереження соціальних об'єктів та з інших питань соціально-трудова відносин.

Зобов'язання профспілок:

3.11. Недопускати необґрунтованої передачі або скорочення відомчих об'єктів соціально-культурної сфери в комунальну власність з метою захисту інтересів працівників.

3.12. Протидіяти необґрунтованому скороченню робочих місць в процесі реструктуризації та приватизації.

3.13. Входити до складу комісій з питань: приватизації, передачі у концесію, реструктуризації, реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання, передачі об'єктів соціально-культурного призначення з державної власності у комунальну.

3.14. Проводити консультації відносно підготовки змін до договорів купівлі-продажу державного майна в частині соціального пакету зобов'язань.

3.15. Проводити відповідні перевірки стану виконання умов договорів купівлі-продажу (концесії) державного майна, укладених у процесі приватизації

(концесії), в частині виконання його покупцями (концесіонерами) зобов'язань щодо соціальної діяльності акціонерних товариств і до вжиття визначених законодавством заходів у разі виявлення порушень таких умов.

РОЗДІЛ II. СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

4. Забезпечення продуктивної зайнятості

Спільні зобов'язання:

4.1. Забезпечувати участь сторін соціального діалогу у процесах розроблення прогнозних та програмних документів економічного і соціального розвитку, обговоренні результатів реалізації програмних документів, у тому числі галузевих стратегій розвитку направлених на продуктивну зайнятість.

4.2. Удосконалювати систему професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації, професійного навчання працівників та професійної орієнтації населення, умов здійснення наставництва. Удосконалювати методологічні підходи до прогнозування потреби у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці.

4.3. Забезпечувати формування державного замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів з урахуванням потреб ринку праці.

4.4. Домагатися легалізації трудових відносин та збільшення економічної активності населення, скорочення нелегальної (тіньової) зайнятості населення.

4.5. Вживати заходи щодо працевлаштування найменш соціально захищених верств населення, зокрема, молоді, якій надається перше робоче місце, осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших, не здатних на рівних конкурувати на ринку праці.

4.6. Формувати у громадян соціальну компетентність, нормативно-правову обізнаність щодо побудови відносин з роботодавцем, працевлаштування, зайнятості, продуктивної праці та справедливої винагороди.

4.7. Активізувати профорієнтаційну роботу у напрямку інформування та мотивації широких верств населення до професійного росту, розвитку вмінь, компетенцій та кваліфікації протягом усього життя, легальної зайнятості.

Зобов'язання органів влади:

4.8. Забезпечувати розширення сфери застосування праці шляхом створення юридичними та фізичними особами нових робочих місць в усіх сферах діяльності шляхом здійснення заходів щодо розробки та виконання перспективних і поточних програм зайнятості.

4.9. Проводити моніторингові дослідження у сфері зайнятості, створенні нових робочих місць, попиту та пропозиції на ринку праці.

4.10. Проводити профорієнтаційну роботу у напрямку інформування та мотивації широких верств населення до професійного росту, розвитку вмінь,

компетенцій та кваліфікації протягом усього життя. Сприяти формуванню професійних намірів учнів загальноосвітніх навчальних закладів, спрямовувати їх до усвідомленого вибору професії та побудови професійної кар'єри шляхом поглибленої профорієнтаційної роботи.

4.11. З метою підвищення конкурентоздатності безробітних громадян та покращання якості робочої сили організувати професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації з урахуванням потреб ринку праці та замовлень роботодавців.

4.12. Сприяти працевлаштуванню громадян, що шукають роботу та звертаються за послугами до служби зайнятості, на вільні та новостворені робочі місця. Організовувати громадські роботи та інші роботи тимчасового характеру, які заохочують та стимулюють безробітних до продуктивної зайнятості.

4.13. Забезпечувати здійснення заходів, спрямованих на легалізацію заробітної плати та зайнятості населення.

4.14. Вживати заходів щодо збереження та сприяння діяльності молодіжних центрів праці.

Зобов'язання роботодавців:

4.15. Брати участь у проведенні якісної профорієнтаційної роботи з випускниками загальноосвітніх шкіл з метою формування у них позитивної мотивації до трудової діяльності, свідомого вибору професії.

4.16. Створювати належні умови для проходження виробничої практики студентам вищих навчальних закладів та учням, слухачам професійно-технічних навчальних закладів.

4.17. Надавати робочі місця випускникам професійно-технічних та вищих навчальних закладів відповідно до укладених договорів. Значну увагу приділяти привабливості робочих місць, питанням ефективного використання праці молодих робітників, закріпленню їх на виробництві, підвищенню професійного рівня відповідно до потреб виробництва, практикувати наставництво та інші форми прискорення виробничої адаптації. Сприяти запровадженню дуальної форми професійного навчання між закладами професійно-технічної освіти та підприємствами.

4.18. Створювати умови для забезпечення підвищення кваліфікації працівників не рідше одного разу на п'ять років за рахунок роботодавця на умовах визначених у колективними договорами.

4.19. Забезпечувати додержання квот робочих місць для працевлаштування громадян, які потребують соціального захисту і не можуть на рівних конкурувати на ринку праці.

4.20. Своєчасно розробляти й впроваджувати застережні заходи щодо запобігання на підприємствах, незалежно від форм власності, звільнення працюючих з ініціативи власника. За 3 місяці до прийняття таких рішень повідомляти профспілки.

Не допускати вивільнення з ініціативи роботодавця більше 10 % чисельності працівників протягом календарного року.

Зобов'язання профспілок:

4.21. Долучатися до розробки місцевих програм зайнятості населення та брати участь у громадському контролі щодо їх виконання.

4.22. Здійснювати громадський контроль спільно з органами влади за дотриманням законодавства про зайнятість, вживати заходів щодо усунення порушень трудового законодавства при звільненні працівників та інформувати трудові колективи і профспілковий актив про зміни в законодавчих актах про зайнятість.

4.23. Забезпечувати безкоштовну юридичну і консультативну допомогу членам профспілок з питань гарантій зайнятості, проводити навчання членів профспілок щодо застосування чинного законодавства відносно збереження їх прав і гарантій.

4.24. Забезпечувати мотивацію працівників до членства у профспілці, з метою покращення реальних умов праці, захисту їх трудових прав.

4.25. Сприяти організації наставництва для професійної підготовки та адаптації новоприйнятих працівників на підприємствах, в установах, організаціях.

4.26. Ініціювати включення в колективні договори заходів, направлених на створення робочих місць, передбачення обсягів професійного навчання працівників і загальних витрат коштів на ці цілі відповідно до потреб виробництва.

5. Оплата праці та підвищення соціального захисту працюючих

Спільні зобов'язання:

5.1. Домагатися зростання середньої заробітної плати на підприємствах, організаціях небюджетної сфери усіх форм власності, на рівні не нижче загальноукраїнського показника.

5.2. Рекомендувати сторонам колективних договорів під час їх укладання:

- встановлювати конкретний розмір мінімальних ставок (окладів) заробітної плати та міжпосадові, міжрозрядні співвідношення із розрахунку розміру, не меншому за прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 1 січня календарного року;

- вважати головним завданням створення умов для стимулюючої ролі заробітної плати, підвищення її питомої ваги в структурі доходів, зростання фонду оплати праці працівників виробничої сфери залежно від обсягів виробництва та збільшення його частки в собівартості продукції, додержання міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень в оплаті праці, недопущення штучного заниження вартості робочої сили;

- включати зобов'язання щодо умов зростання фонду оплати праці та його формування на підприємствах за участю профспілки (іншого уповноваженого на представництво трудовим колективом органу), участі трудового колективу у формуванні, розподілі та використанні прибутку підприємства;

- розширювати систему заохочень у вигляді преміальних виплат.

5.3. Створювати умови щодо своєчасної та в повному обсязі виплати заробітної плати на підприємствах, в організаціях та установах усіх форм власності. Несвоєчасну чи не в повному обсязі виплату заробітної плати кваліфікувати як грубе порушення законодавства про працю та вживати спільних оперативних заходів щодо упередження порушень відповідно до законодавства.

5.4. Сприяти впровадженню обґрунтованих систем тарифної оплати праці, як основи регулювання та диференціації розмірів оплати праці в залежності від складності робіт та кваліфікацій робітників.

5.5. При укладанні колективних договорів на підприємствах, в установах та організаціях незалежно від форм власності визначати форми, системи та умови оплати праці працівників із збереженням міжкваліфікаційної, міжпосадової диференціації оплати праці. Передбачати умови підвищення рівня оплати праці.

5.6. Вживати заходів щодо остаточного погашення заборгованості з виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах, а також на підприємствах, які перебувають у стадії банкрутства або санації, у терміни, що визначені планами їх проведення. У разі порушення термінів виплати заробітної плати, грошового забезпечення, сторони вживають ефективні заходи щодо виправлення ситуації.

Зобов'язання органів влади:

5.7. Вживати заходів щодо системного підвищення показників середньої заробітної плати в сферах економічної діяльності, в тому числі бюджетній.

5.8. Здійснювати постійний моніторинг за своєчасністю і повнотою виплати заробітної плати та сплати єдиного соціального внеску. У разі виникнення загрози або підтвердження фактів несвоєчасності або неповної виплати заробітної плати та сплати єдиного соціального внеску вживати оперативних заходів в межах повноважень.

5.9. Вживати заходів щодо дотримання на підприємствах, в організаціях та установах усіх форм власності, у тому числі бюджетної сфери, норм законодавства в частині оплати праці в розмірі, не меншому встановленої мінімальної заробітної плати.

5.10. Забезпечувати своєчасну та в повному обсязі виплату заробітної плати працівниками бюджетної сфери, враховуючи надбавки, доплати та інші виплати обов'язкового характеру. Видатки на премії та інші види заохочень, матеріальну допомогу здійснювати в межах фонду заробітної плати, затвердженого для бюджетних установ у відповідних кошторисах.

5.11. Вживати заходів для погашення заборгованості із заробітної плати в т.ч. на економічно активних підприємствах до повного її погашення. У разі виникнення на підприємстві, в установі, організації заборгованості із заробітної плати, грошового забезпечення, вживати ефективні заходи щодо вирішення ситуації.

5.12. Вивчати стан нормування праці, надавати консультативну і методичну допомогу роботодавцям в організації оплати праці, використовувати адаптовані до умов різних форм власності та ринку праці механізми її удосконалення.

5.13. Організовувати та проводити спільно з профспілками заходи для спеціалістів підприємств, установ та організацій, профактиву з питань праці, дотримання мінімальних державних гарантій в оплаті праці, практики укладання колективних договорів.

5.14. Здійснювати заходи щодо запобігання виникнення колективних трудових спорів (конфліктів) у трудових колективах в законодавчо встановленому порядку.

Зобов'язання роботодавців:

5.15. Забезпечувати безумовне додержання законодавства про працю на підприємствах, в установах та організаціях.

5.16. Створювати умови для встановлення оптимальних співвідношень між зростанням показників обсягів виробленої продукції та заробітної плати, забезпечення раціональних меж міжгалузевої, міжпрофесійної та міжпосадової диференціації заробітної плати, підвищення стимулюючої ролі премій, заохочень, доплат, надбавок.

5.17. Забезпечувати дотримання переліку і розмірів доплат та надбавок до тарифних ставок, окладів працівників, підприємств, установ і організацій, що мають міжгалузевий характер (крім бюджетної сфери), згідно із додатком 3 Генеральної угоди, та рекомендувати сторонам колективних договорів під час їх укладання включати відповідні зобов'язання при наявності таких працівників.

5.18. Вживати заходів щодо щорічного збільшення частки працівників, які отримують заробітну плату вищу за мінімальну.

5.19. Забезпечувати своєчасний та якісний перегляд норм і нормативів праці, пошук реальних фінансових джерел динамічного підвищення рівня заробітної плати.

5.20. Забезпечувати своєчасну і в повному обсязі виплату заробітної плати на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності у терміни визначені колективними договорами.

Зобов'язання профспілок:

5.21. Здійснювати громадський контроль за дотриманням на підприємствах, в установах та організаціях законодавства про працю, в тому числі за виконанням договірних гарантій з оплати праці та своєчасністю її виплати.

5.22. Ініціювати включення до колективних договорів відповідних зобов'язань з оплати праці, направлених на її підвищення.

5.23. Взаємодіяти у вирішенні питань з реалізації права на своєчасну і повну оплату праці з органами влади та державного нагляду, в рамках соціального партнерства.

5.24. Надавати консультації та правову допомогу працівникам – членам профспілок у захисті їх прав з питань оплати праці, представляти їх інтереси у комісіях з питань трудових спорів та судах.

5.25. Постійно проводити аналіз і оцінку стану реалізації законодавства з питань оплати праці, вносити пропозиції щодо його удосконалення.

5.26. Інформувати соціальних партнерів про випадки порушення законодавства про працю та прав профспілок на організацію на окремих підприємствах для вжиття необхідних заходів.

5.27. Підтримувати первинні профспілкові організації відповідно до чинного законодавства, розірвання контрактів із керівниками підприємств, з вини яких допускаються порушення законодавства про оплату праці та зобов'язання колективних договорів в частині своєчасної виплати заробітної плати.

5.28. Здійснювати громадський контроль щодо захисту доходів працюючих шляхом здійснення індексації у зв'язку із зростанням індексів споживчих цін та компенсації втрати частини заробітної плати внаслідок порушення термінів її виплати.

6. Охорона праці та навколишнього середовища

Спільні зобов'язання:

6.1. Створювати умови, направлені на виконання державної, обласної та галузевої політики з охорони праці, здоров'я та життя працюючих на виробництві; посилення профілактики нещасних випадків і професійних захворювань; відновлення здоров'я та працездатності потерпілих від нещасних випадків на виробництві, зниження кількості професійних захворювань;

6.2. Сприяти організації та проведенню навчання з питань охорони праці.

6.3. Забезпечувати організацію спільної профілактичної роботи сторін соціального діалогу для попередження виробничого травматизму і професійних захворювань.

6.4. Забезпечувати реалізацію прав і гарантій працюючих відповідно до законодавства про охорону праці, положень договірних та нормативно-

правових документів на підприємствах усіх форм власності;

6.5. Рекомендувати сторонам колективних договорів при їх укладанні передбачати зобов'язання з охорони праці, встановлювати особливості регулювання робочого часу і часу відпочинку окремим категоріям працівників, робота яких пов'язана з підвищеною небезпекою.

6.6. Передбачити в кошторисах в т. ч. бюджетних організацій витрати на охорону праці не менше як 0,5 % від фонду оплати праці відповідно до ст. 19 Закону України «Про охорону праці» та встановлювати в колективних договорах розмір витрат з урахуванням фінансових можливостей.

6.7. Не допускати випадків дискримінації працівників, рекомендувати включати відповідні положення до колективних договорів підприємств усіх форм власності, щодо здійснення заходів із запобігання поширення епідемії ВІЛ/СНІДу та туберкульозу у виробничому середовищі.

6.8. Підтримувати та заохочувати ініціативи щодо поширення екологічно чистих технологій.

6.9. Забезпечити створення умов для здійснення екологічної безпеки, охорони навколишнього природного середовища та поліпшення його стану, реалізація ефективної природоохоронної політики на обласному рівні в тому числі і формування екологічної мережі області.

Зобов'язання органів влади:

6.10. Сприяти впровадженню прогресивних технологій, досягнень науки і техніки з охорони праці, засобів механізації, автоматизації та роботизації ділянок виробництва з важкими та шкідливими умовами праці з метою зменшення негативної дії шкідливих факторів на працівників та попередження професійних захворювань.

6.11. Проводити роз'яснювальну роботу щодо пільг та гарантій працюючим в шкідливих та важких умовах праці, надавати методичну допомогу з питань порядку проведення атестацій робочих місць за умовами праці.

6.12. Сприяти покращанню праці жінок на підприємствах, в установах та організаціях області, надавати практичну допомогу щодо правової обізнаності жінок та роботодавців у питаннях гігієни та охорони праці жінок.

6.13. Здійснювати державний контроль через природоохоронні органи за дотриманням підприємствами і організаціями законодавства про охорону навколишнього природного середовища, визначати у встановленому порядку відшкодування за забруднення довкілля.

6.14. Сприяти активізації впровадження технологічної переробки, утилізації та знешкодження токсичних промислових відходів підприємств області.

Зобов'язання роботодавців:

6.15. Забезпечити на підприємствах реалізацію законодавства з охорони праці та впровадження заходів, спрямованих на поліпшення стану безпеки та гігієни праці. Сприяти покращанню праці жінок.

6.16. Забезпечувати своєчасне проведення атестації робочих місць за умовами праці суб'єктами господарювання всіх форм власності відповідно до нормативних актів та надання працівникам пільг і компенсацій за її результатами.

6.17. Використовувати кошти спрямовані на охорону праці в обсязі не менше законодавчо встановленого рівня витрат на охорону праці та коштів, визначених відповідними колективними договорами.

6.18. Сприяти наданню роботодавцями на запит первинних профспілкових організацій інформації про здійснення на конкретних підприємствах, організаціях, заходів щодо своєчасного проведення атестації робочих місць та надання працівникам пільг і компенсацій за важкі та шкідливі умови праці.

Зобов'язання профспілок:

6.19. Здійснювати громадський контроль за додержанням законодавства про охорону праці, створенням безпечних і нешкідливих умов праці, належних виробничих та санітарно-побутових умов, забезпеченням працівників спецодягом, спецвзуттям, іншими засобами індивідуального та колективного захисту; за реалізацією прав громадян у сфері охорони здоров'я, відновленням професійного здоров'я, медико-соціальної допомоги та вносити за результатами цього контролю відповідні подання керівникам підприємств, установ, організацій, державним контролюючим органам.

6.20. Забезпечувати участь представників профспілок у роботі комісій з трудових спорів та комісій з розслідування нещасних випадків на виробництві.

6.21. Сприяти здійсненню профілактично-відновлювального лікування та оздоровлення працівників, насамперед зайнятих в шкідливих умовах праці, в санаторіях-профілакторіях, санаторно-курортних закладах шляхом залучення можливих джерел фінансування.

6.22. Організовувати роботу штатних працівників в основних виробничих та інших галузях, надання ними організаційної, правової методичної і консультативної допомоги профспілковим активістам первинних організацій в трудових колективах.

РОЗДІЛ III. У СФЕРІ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

7. Забезпечення соціальних гарантій та захисту

Спільні зобов'язання:

7.1. Рекомендувати сторонам передбачати під час укладання колективних договорів включення до них зобов'язань щодо:

- молодіжної політики;
- соціального захисту ветеранів праці, учасників бойових дій та людей похилого віку;
- забезпечення гендерної рівності працівників;
- забезпечення жінкам і чоловікам права: на однакові можливості при найманні на роботу, в тому числі застосування однакових критеріїв вибору при найманні; на вільний вибір професії чи роду роботи, на просування по службі та гарантію зайнятості; на рівну винагороду, включаючи одержання пільг, на рівні умови щодо рівноцінної праці, а також на рівний підхід до оцінки якості роботи; на соціальне забезпечення, зокрема при виході на пенсію, безробітті, хворобі, інвалідності, по старості та в інших випадках втрати працездатності, а також права на оплачувану відпустку; на охорону здоров'я та безпечні умови праці, включаючи захист репродуктивної функції.

7.2. Забезпечувати дотримання чинного законодавства у сфері соціальних гарантій і соціального захисту населення (пенсійного забезпечення, соціальної допомоги інвалідам, ветеранам війни, учасникам бойових дій, малозабезпеченим сім'ям та сім'ям з дітьми), здійснювати упереджувальні заходи соціального захисту вразливих категорій громадян в межах повноважень.

7.3. Сприяти вирішенню питань забезпечення молоді житлом шляхом удосконалення чинних (чи розробки нових) механізмів щодо надання пільгових довготермінових кредитів, забезпечення службовим житлом, участі в програмах молодіжного житлового будівництва, компенсації відсоткової ставки по іпотечних кредитах.

7.4. Забезпечувати реалізацію державного захисту прав споживачів на якісну та безпечну продукцію, шляхом комплексу заходів, спрямованих на насичення споживчого ринку якісною та безпечною продукцією, захист внутрішнього ринку від небезпечних та неналежної якості товарів (робіт, послуг). Розширювати співпрацю органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій споживачів, створювати умови для поширення серед населення знань законодавства про захист прав споживачів.

7.5. Сприяти соціальній адаптації та повернення до повноцінного життя учасників антитерористичної операції та членів їх сімей шляхом надання інформаційно-правової, медичної, соціальної, психологічної, матеріальної допомоги, здійснення професійної підготовки (перепідготовки), надання оздоровчих послуг, впровадження ефективного механізму забезпечення їх всіма видами соціальних державних гарантій.

Зобов'язання органів влади:

7.6. Забезпечувати реалізацію пільг та своєчасну виплату всіх соціальних трансфертів населенню (пенсії, субсидії, допомоги), які гарантовано чинним законодавством у відповідності до бюджетних призначень.

7.7. Проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу щодо права найманих працівників на соціальне та пенсійне страхування, відповідальність роботодавців за невиконання обов'язків страхувальника по відношенню до працівників, залежності розміру майбутньої пенсії від розміру заробітної плати та умови зарахування страхового стажу для призначеної пенсії.

7.8. Здійснювати в повному обсязі фінансування видатків в межах затверджених кошторисів, передбачених на виконання національних програм з охорони материнства і дитинства, здоров'я осіб похилого віку, боротьби зі СНІДом, туберкульозом та на лікування осіб, які страждають на серцево-судинні захворювання, цукровий діабет II типу, бронхіальну астму.

7.9. Вживати заходів щодо реалізації державної політики у галузі будівництва, розвитку соціальної інфраструктури, інженерного захисту територій, будіндустрії та промисловості будівельних матеріалів, підвищення енергоефективності у будівництві на території області.

7.10. Забезпечувати контроль за надходженням на споживчий ринок області сертифікованої та якісної продукції, особливо ліків і медичних виробів.

7.11. Сприяти подальшому впорядкуванню мережі лікувально-профілактичних закладів та вдосконалення їх структури, зміцненню матеріально-технічної бази.

7.12. Створювати умови для надання працівникам послуг (соціальних, психологічних, юридичних, медичних та консультативних) з метою зменшення вразливості до інфікування ВІЛ та недопущення дискримінації ВІЛ-інфікованих, в тому числі й у сфері праці.

7.13. Запроваджувати надання первинної медико-санітарної допомоги у сільській місцевості на засадах загальної практики-сімейної медицини.

7.14. Забезпечувати надання медичної допомоги населенню області відповідно до державних стандартів та виходячи з наявних обсягів фінансового забезпечення. Не допускати розширення переліку платних послуг, які можуть надаватися в державних закладах охорони здоров'я, крім передбачених чинним законодавством.

Зобов'язання роботодавців:

7.15. Своєчасно та в повному обсязі сплачувати єдиний соціальний внесок.

7.16. Брати активну участь у розробці та впровадженні обласних соціальних програм.

7.17. Не допускати звуження обсягів існуючих соціальних пілґ, компенсацій, доплат і допомоги колишнім працівникам, ветеранам та інвалідам праці, які працювали на підприємствах, саодиноким пенсіонерам, малозабезпеченим сім'ям з дітьми.

7.18. Включити до колективних договорів положення, що забезпечують рівні права та можливості жінок і чоловіків.

Зобов'язання профспілок:

7.19. Здійснювати громадський контроль за додержанням чинного законодавства у сфері соціального захисту працюючих, безкоштовно надавати юридичні консультації працюючим з питань законодавчих норм соціального захисту та механізмів їх реалізації.

7.20. Проводити навчання профспілкового активу з питань соціально-економічного захисту працюючих та членів їх сімей. Надавати матеріальну допомогу малозабезпеченим членам галузевих профспілок.

7.21. Спільно з роботодавцями передбачати заходи в колективних договорах щодо профілактики ВІЛ/СНІДу, не порушуючи прав працівників і не допускаючи дискримінації ВІЛ-інфікованих.

7.22. Відстоювати рівність прав жінок і чоловіків, розширення представництва жінок на керівних посадах у сфері виробництва, профспілкових органах та інших громадських організаціях.

8. Задоволення соціально-культурних та духовних потреб

Спільні зобов'язання:

8.1. Створювати умови для ефективного функціонування освітніх соціально-культурних закладів області, забезпечення їх необхідними фінансовими, матеріальними, трудовими ресурсами, не допускати необґрунтованого їх скорочення.

8.2. Сприяти розвитку фізкультурно-спортивного руху в області, залученню до систематичних занять різними формами фізичної культури та масового спорту працівників, членів їх сімей, забезпечувати розширення в області мережі спортивних клубів і секцій з видів спорту при навчальних закладах усіх рівнів, зберегти існуючу мережу позашкільних навчальних закладів, вживати заходів щодо зміцнення матеріально спортивної бази для занять населення фізичною культурою і спортом.

8.3. Сприяти залученню до занять народною творчістю працівників і членів їх сімей, у тому числі на базі культурно-освітніх закладів та клубних формувань при підприємствах, організаціях та установах незалежно від форми власності.

8.4. Вживати заходів щодо збереження мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, підвищення якості надання послуг з оздоровлення

і відпочинку дітей, учнів і студентів із залученням всіх можливих джерел фінансування, сприяти збільшенню чисельності працівників та членів їх сімей, які оздоровлюються в санаторно-курортних закладах.

Зобов'язання органів влади:

8.5. Сприяти втіленню в життя заходів щодо укріплення матеріально-технічної бази закладів культури, поповненню бібліотечних фондів.

8.6. Сприяти збереженню мережі закладів соціальної сфери: не допускати необґрунтованого скорочення мережі лікувально-профілактичних закладів, освіти, культури, у разі потреби сприяти їх розширенню.

8.7. Виділяти, в межах бюджетних асигнувань, кошти для підтримки матеріально-технічної бази закладів культури. Забезпечувати за необхідністю фінансування клубних, бібліотечних, музейних закладів. Сприяти виділенню коштів на комплектування фондів бібліотек області і передплати для них періодичних видань.

8.8. Продовжити практику виділення при формуванні бюджетів нижчого рівня виходячи з їх можливостей, а також за рахунок співфінансування:

- видатків на харчування учнів молодших класів та дітей дошкільних закладів з малозабезпечених сімей;

- видатків на пільгове забезпечення житлом, паливом та іншими побутовими послугами педагогів, медиків та працівників культури, які проживають в сільській місцевості та селищах міського типу;

- коштів на безкоштовний проїзд в громадському транспорті дільничних лікарів терапевтів і педіатрів (кардіологів, ендокринологів) в м.м. Чернігові, Ніжині, Прилуках та пільговий проїзд працівникам медичних закладів, які за медичною специфікою винесені за межі населених пунктів;

- видатків на пільговий проїзд учнів, вихованців, педагогічних працівників до місця навчання та додому;

- видатків на покриття проходження працівниками закладів в т. ч. освіти та служби у справах дітей облдержадміністрації обов'язкових попередніх та періодичних медичних і психіатричних оглядів.

8.9. Сприяти здійсненню оптимізації маршрутної мережі, контролю за дотриманням чинного законодавства у сфері пасажирських перевезень. Продовжити роботу по забезпеченню автобусним сполученням сільських населених пунктів в районах області.

Зобов'язання роботодавців:

8.10. Брати участь в реалізації соціально-культурних програм області, в проведенні культурно-масових та спортивних заходів, надавати добровільну фінансову підтримку. Підтримувати розвиток соціально-культурних та духовних потреб працюючих на підприємствах.

8.11. Перераховувати профспілковим організаціям кошти в розмірі не менше 0,3 % від фонду оплати праці на організацію культурно-масової, фізкультурної та оздоровчої роботи в колективах.

Зобов'язання профспілок:

8.12. Сприяти формуванню здорового способу життя населення, особливо молоді.

8.13. Брати активну участь у реалізації державних та обласних програм з питань освіти, культури, фізичної культури і спорту, розвитку творчої самодіяльності населення.

8.14. Здійснювати громадський контроль та сприяти задоволенню культурно-освітніх, соціально-економічних, житлово-побутових та оздоровчих потреб молоді.

8.15. Проводити заходи під час зимових канікул новорічно-різдвяних свят для дітей та учнівської молоді, в тому числі для дітей з багатодітних і малозабезпечених сімей, дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та дольову участь, у межах можливостей профспілкового бюджету, у фінансуванні культурно-масових та спортивних заходів.

РОЗДІЛ IV. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ

9. Політика соціального діалогу

Сторони, визнаючи соціальний діалог як загальновизнану форму співпраці на принципах рівноправного партнерства, соціальної солідарності і відповідальності, збалансування інтересів сторін з метою сприяння соціальній інтеграції суспільства, вирішення питань у сфері соціальних, економічних і трудових відносин та вважаючи за необхідне забезпечити його подальший розвиток і ефективність, домовилися здійснювати його у формі обміну інформацією, консультацій, переговорів, робочих зустрічей, засідань, а також вирішення колективних трудових конфліктів на основі посередництва і примирення тощо.

Спільні зобов'язання:

9.1. Формувати систему соціального діалогу на обласному рівні в законодавчовизначених межах.

9.2. Забезпечувати в області функціонування і розвиток соціального діалогу шляхом внесення пропозицій та рекомендацій до проектів законодавчих та нормативно-правових актів суб'єктам законодавчої ініціативи та нормотворчої діяльності.

9.3. Визначати за критеріями репрезентативності склад суб'єктів сторін профспілок та сторін роботодавців для їх участі у колективних переговорах з

укладанням колективних договорів і угод з питань формування та реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин.

9.4. Надавати організаційну та методичну допомогу учасникам соціального діалогу всіх рівнів з питань колективно-договірного регулювання соціально-трудова відносин, укладення угод і колективних договорів та прагнути до охоплення угодами та колективними договорами максимальну кількість суб'єктів господарювання з метою удосконалення розвитку соціального діалогу.

9.5. Запровадити обмін інформацією, матеріалами, дослідженнями в сфері трудових відносин та іншими документами для аналізу виконання взятих зобов'язань та здійснення взаємного контролю.

9.6. Здійснювати дослідження з кращими європейськими практиками для ведення соціального діалогу, за його результатами розроблювати узгоджені пропозиції щодо практичного впровадження на обласному рівні.

9.7. Впроваджувати в практику трудових та соціально-економічних відносин сучасні форми і методи соціального діалогу шляхом проведення навчань, семінарів, конференцій, „круглих столів”, тренінгів з метою підвищення культури ведення соціального діалогу.

Зобов'язання органів влади:

9.8. Забезпечувати участь уповноважених представників від організацій профспілок і роботодавців, які є Сторонами Угоди, у засіданнях колегій облдержадміністрації, райдержадміністрацій під час розгляду соціально-значущих питань галузевого та територіального спрямування, за згодою включати до складу комісій дорадчих робочих груп, створених органами влади.

9.9. Створювати сприятливі умови для формування і роботи об'єднань роботодавців, координаційних рад профспілок в галузях, містах і районах. Сприяти діяльності організацій профспілок і роботодавців, їх консолідації в об'єднаннях з метою формування соціального діалогу на всіх рівнях колективно-договірних відносин.

9.10. Забезпечувати повідомну реєстрацію колективних договорів, надання організаційно-методичної допомоги щодо їх укладення, відповідно до трудового законодавства.

9.11. Передбачати в професійних програмах підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування питання регулювання трудових відносин, застосування трудового законодавства.

9.12. Надавати сторонам соціально-трудова відносин допомогу з питань застосування законодавчих і нормативно-правових актів у ході запобігання виникненню та процесі сприяння вирішенню колективних трудових спорів (конфліктів), розбіжностей. Проводити інформування громадськості щодо стану соціально-трудова відносин на підприємствах, в установах та організаціях області, сприяти правовій освіті сторін соціально-трудова відносин.

9.13. Проводити тристоронні консультації з питань соціально-економічної ситуації в області з розроблення, погодження нормативних документів, які стосуються соціально-економічних і трудових відносин, соціального захисту громадян та розглядати їх за участі Сторін.

Зобов'язання роботодавців:

9.14. Сприяти створенню та функціонуванню діяльності профспілкових організацій, у тому числі на новостворених підприємствах, в організаціях і установах незалежно від форми власності, встановленню ділових та партнерських взаємовідносин між роботодавцями та профспілковими організаціями.

9.15. Досліджувати виконання зобов'язань колективних договорів та Угоди, нести відповідальність за невиконання прийнятих зобов'язань відповідно до законодавства України.

9.16. Своєчасно інформувати сторони соціального діалогу про господарські рішення, що супроводжуються змінами соціального характеру.

9.17. Сприяти формуванню міських, районних об'єднань роботодавців, як сторін соціального партнерства відповідних рівнів.

Зобов'язання профспілок:

9.18. Сприяти підвищенню правових знань працюючого населення області через засоби масової інформації, шляхом проведення семінарських занять та інших форм щодо регулювання заробітної плати, охорони праці, соціальних пільг і гарантій.

9.19. Брати активну участь в роботі всіх структур соціального діалогу, своєчасно інформувати сторони про прийняті рішення профспілок відносно оцінки соціальної ситуації. У разі виникнення на підприємствах, організаціях, установах проблемних питань в соціально-трудовах відносинах, брати участь у їх розв'язанні, залучати відділення Національної служби посередництва і примирення в Чернігівській області до їх вирішення.

9.20. Забезпечувати навчання профспілкових кадрів і активу відносно правових методів вирішення трудових спорів.

9.21. Співпрацювати з місцевими органами влади та місцевого самоврядування, об'єднаннями роботодавців з укладання відповідних угод соціально-економічного захисту населення.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Взяті зобов'язання та досягнуті домовленості є обов'язковими для виконання Сторін. Кожна із Сторін має право письмово повідомити інші сторони про необхідність внесення змін та доповнень у діючу угоду. Жодна із Сторін, що уклали Угоду, не має права в односторонньому порядку протягом

терміну її дії приймати рішення, що погіршують норми й положення, передбачені Угодою, або припиняють її дію.

Зміни й доповнення до Угоди вносяться після проведення переговорів та досягнення домовленостей і набувають чинності після підписання Сторонами.

Профспілкові об'єднання та об'єднання роботодавців, які не брали участі в переговорах і не підписували угоди, можуть приєднатися до неї протягом усього періоду її дії за умови, що вони приймають відповідні зобов'язання щодо її виконання.

Контроль за виконанням Угоди проводиться Сторонами шляхом обміну інформацією та розглядається на засіданні територіальної тристоронньої соціально-економічної ради. Розбіжності і спори, що можуть виникнути, вирішуються згідно порядку, визначеного ст. 11 Закон України «Про колективні договори і угоди».

Угода підписується в чотирьох примірниках для кожної Сторони та реєструючого органу, що мають однакову юридичну силу.

Після реєстрації, Угода відкрита для приєднання до неї інших профоб'єднань та об'єднань роботодавців. Текст Угоди й хід її виконання висвітлюється в засобах масової інформації та розміщується на веб-сайтах обласної державної адміністрації, обласної ради, веб-сайтих профоб'єднань та об'єднань роботодавців, ресурсного центру соціального партнерства Навчально-методичного центру Федерації профспілкових організацій області.

Угоду підписали:

Від органів влади:

**Голова Чернігівської обласної
державної адміністрації**

_____ **В.П. Куліч**

**Голова Чернігівської
обласної ради**

_____ **І.С. Вдовенко**

Від роботодавців та підприємців:

**Голова правління обласного
об'єднання організацій роботодавців**

_____ **В.О. Козир**

**Голова Спільного представницького
органу сторони роботодавців
Чернігівської області**

_____ **В.Л. Лазар**

Від профспілок:

**Голова Спільного представницького
органу репрезентативних
профспілок на територіальному
рівні**

_____ **І.І. Москаленко**